

**Башкорт теле һәм әзәбиәте буйынса өлкә олимпиадыны
һорауҙары һәм эштәре
8-9 сыныф
2021-2022 укыу йылы**

1. Үсеп ултырған ағасты сокоп яһалған умарта -
а) силек. б) сибек. в) солох. г) солок.
2. «Ере барзың – еме бар, еме барзың - ... бар» – мәкәлдә тамамлағыз -
а) тине. б) име. в) тиңе. г) сиге.
3. Төйөнләнеү, вакиғалар үсеше, кульминация, сисилеш, эпилог – былар әсәрҙең...
а) экспозицияһы. б) композицияһы. в) сюжеттан тыш элементтары.
4. Өфө крепосы төҙөлөп, имән бағана-стеналар менән уратып алынғас, ул ... тип аталған.
а) Аркайым. б) Кыз-Калатау в) Баш-кала . г) Имән кала.
5. Рамазан Өмөтбаевтың «Башкорттар китте һуғышка» әсәренәң төп геройы -
а) Генерал Шайморатов. б) Генарал Кусимов. в) Снайпер Әхмәтйәнов.
6. Халыҡка йәки айырым шәхескә поэтик мөрәжғәт -
а) Бәйет. б) Мөнәжәт. в) Хитап. г) Китап.
7. «Ләкин мин бит бөтә ғүмерем буйы бәйгеләрҙә сапкан ат һымак» — был шиғри юлда ниндәй һүрәтләр сараһы кулланылған?
а) Гипербола. б) Метафора. в) Йәнләндерәү. г) Сағыштырыу.
8. Рәғизә Янбулатованың «Гүзәл Өфө – баш калам» шығырына кем көй язған:
а) Хөсәйен Әхмәтов. б) Рим Хәсәнов. в) Нур Дауытов. г) Салауат Низаметдинов.
9. «Йыр өйрәттә мине хөр йәшәргә һәм үлөргә кыйыу ир булып. Ғүмерем минең моңло бер йыр ине, үлемем дә яңғар йыр булып» - был шиғри юлдарҙың авторы кем?
а) Назар Нәжми. б) Ғабдулла Тукай. в) Муса Йәлил. г) Рәми Ғарипов.
10. Элекке һамар губернияһы Пугачев өйәҙе Хәсән ауылында тыуған әзизә -
а) Зәйнәб Биишева. б) Һәзизә Дәүләтшина. в) Кәтибә Кинйәбулатова.
11. **Сер, ел, ваҡыт, яр, альяпкыс.** Бирелгән һүзәрҙең транскрипцияһын яз. Аңлат, кайһы сакта бер хәрәф ике өндө белдерә, ә ниндәй хәрәфтәр бер ниндәй зә өндө белдермәй.
12. Башкорт теленең специфик хәрәфтәрен яз. Уларға башланған һүзәрҙәр яз. Мәсәлән, ә – әтәс, ө – өкө...
13. **Кеше, бала, теш, эт, каз, күз, ағас, ат, колон, кәләм.** Бирелгән исемдәрҙең күплек формаһын яз. Исемдәрҙең күплек формаһы нисек яһалыуы тураһында белешмә бир.
14. **Кыш** һүзенә ассоциатив рәт төҙө /кыш менән бәйлә предметтарҙы, күренештәрҙә аңлаткан һүзәрҙә яз/. Язған һүзәр менән кыска текст төҙө.
15. Һан һүз төркөмдәрен һүз менән яз. $40+55=95$; $99:33=3$; $105-100=5$; $100*5=500$.

16. Үзендең йәшен, туған көнөң, ауырлығың, бейеклеген тураһында тулы һөйләмдәр төзө, һандарзы һүз менән яз.
17. Бирелгән һорауҙарға тулы яуап бир.
Кем һинен яраткан фольклор йәки әҙәби персонажың? Ниндәй ул? Ни өсөн ул һиңә окшай? Уның ниндәй һыҙаттарын һин үзендә күрергә теләйһең? Нисек уйлайһың, уның кеүек булыр өсөн, нимә эшләргә кәрәк?
18. Өй хайуандарын һанап сыҡ. Берәй өй хайуанын һүрәтлә. Ниндәй ул? Һүрәтләү өсөн һин ниндәй һүз төркөмөн күберәк кулландың? Ни өсөн?
19. **Йүгерәү, шатланыу, күреү** кылымдарын берлектә һәм күплектә зат менән үзгәртеп яз. Улар менән һөйләмдәр төзө.
20. Ниндәй һүзҙәр тамыр һүз тип атала? Миҫалдар килтер.

